

ZÁSADY TÝLOVÉHO ZABEZPEČENÍ OZBROJENÝCH SIL

2. NATO

Týlové zabezpečení ozbrojených sil NATO je organizováno v kompetenci jednotlivých členských zemí a vzhledem k jejich organizačním strukturám a vojenskopolitickým podmínkám se vzájemně liší.

Velení NATO ovlivňuje týlové zabezpečení ozbrojených sil zpracováváním a vydáváním všeobecných zásad, požadavků a podkladů pro materiálně technické a zdravotnické zabezpečení, pro stanovení výše válečných zásob a pro koordinaci týlových opatření ozbrojených sil NATO.

Zatím nejobsáhlejší opatření pro sjednocení a koordinaci týlového zabezpečení ozbrojených sil NATO byly zařazeny do dvou programových komplexů.

Do 1. programového komplexu byly zařazené požadavky na stanovení zásad zdokonalení organizace týlového zabezpečení. Plánovaná opatření zahrnují materiální zabezpečení, vyprošťování a opravy poškozené techniky a výzbroje, zdravotnické zabezpečení, organizaci spojení a ochranu týlových zařízení.

Počítá se s tím, že při vrchním velitelství spojeneckých ozbrojených sil ve střední Evropě bude zřízeno týlové velitelství, nebo alespoň skupiny pro koordinaci týlového zabezpečení ve štábech armádních sborů.

Obsahem 2. programového komplexu jsou opatření na zvýšení válečných zásob munice, PHM a výzbroje. Tabulkové normy zásob munice, stanovené na 30 dní bojové činnosti, je již v prostoru středoevropského válčiště u většiny druhů dosaženo. Kromě toho má být vytvořena další zásoba vybraných druhů munice na 7 dní bojové činnosti. Předpokládá se, že do roku 1990 budou zvýšeny zásoby PHM pro letouny, pozemní bojovou techniku a plavidla postačující k vedení bojové činnosti po dobu 45 dní.

V posledním období se stále silněji projevuje snaha o zvýšení vlivu řídicích orgánů NATO na oblast týlového zabezpečení a na urychlení realizačních opatření směřujících k ujednacení jeho organizace a řízení. V rámci toho byla mezi velením NATO a jednotlivými členskými zeměmi uzavřena řada smluv týkajících se zejména:

- výstavby a provozu produktovodního systému NATO, společného financování výstavby zásobovacích zařízení atd.,

- dvou i vícestranných smluv mezi státy NATO s cílem doplnit prostředky týlového zabezpečení, ke kterým patří např. smlouvy o uskladnění zásob materiálu ve skladech na území jiného státu apod.

V současné době se velení NATO zabývá dalšími projekty, které směřují k ujednacení řízení a organizace týlového zabezpečení ozbrojených sil NATO.

Kapitán Ing. Ivan Bláha

Ve štábu vrchního velitelství spojenec-
kých ozbrojených sil NATO ve střední Evro-
pě byly shromážděny první zkušenosti s ví-
cenárodním koordináčním střediskem týlo-
vého zabezpečení. Očekává se, že tento
orgán umožní docílit centralizované týlové
zabezpečení a že přispěje ke zlepšení spo-
lupráce vojenského a civilního sektoru.

Pokračuje také jednání o prosazení pra-
vomoci velitelů svazků a ostatních velitelů
na této úrovni zasahovat do kompetence
týlových služeb ozbrojených sil jednotli-
vých členských zemí a předisponovat ma-
teriál, zásoby, týlová zařízení a kapacity
v případech, kdy v boji nastanou problémy
se zásobováním. Těmto velitelům má být
přiznáno právo rychle, pokud možno bez
předběžných konzultací, disponovat v mi-
norádných situacích materiálními prostřed-
ky a kapacitami v prostoru jejich působ-
nosti. Zároveň pokračuje jednání předsta-
vitelů NATO s jednotlivými členskými ze-
měmi o výstavbě skladů munice, které by
podléhaly kontrole týlových orgánů NATO.
Předpokládá se, že z těchto zásob by říd-
cí orgány NATO mohly včas vytvářet zá-
sobovací střediska, která by umožnila pruž-
něji, rychleji a účinněji reagovat na vývoj
situace na válčišti.

Velení NATO ostře kritizuje nedostatky
a závady zjištěné v týlovém zabezpečení
jednotlivých členských zemí NATO. Patří
k nim zejména nízké stavy zásob někte-
rých druhů munice, pohonných hmot, dále
nedostatky v zabezpečení doplňování vá-
lečných zásob v průběhu války a nepřes-
né podklady o možných ztrátách pro zjiš-
tování potřeby doplnění zásob a kapacit
zdravotnického zabezpečení.

Formy součinnosti a vzájemné podpory
mezi členskými zeměmi NATO v oboru tý-
lového zabezpečení zahrnují:

- **týlovou podporu** (Logistic Assistance),
- **křížové zásobování** (Cross Servicing),
- **týlovou součinnost** (Koooperative Logistic).

Týlová podpora zahrnuje dohody mezi
silami pozemního vojska jednotlivých člen-
ských zemí NATO podřízenými vrchnímu
velitelství NATO ve střední Evropě o vzá-
jemném materiálním technickém a zdravot-
nickém zabezpečení. Tato podpora může
být realizována jako „předem plánovaná“
nebo jako „nouzová“, v případech, kdy do-
jde v průběhu bojové činnosti ke kompli-
kacím.

Předem plánovaná týlová podpora za-
hrnuje vzájemné týlové zabezpečení po-
zemního vojska dvou nebo více členských
států NATO dohodnuté již v míru.

Nouzová týlová podpora se poskytuje
v průběhu bojové činnosti v případech,

kdy nedostatky v týlovém zabezpečení váž-
ně ohrožují splnění bojového úkolu.

V roce 1978 byl ustanoven při vrchním
velitelství NATO v Evropě „**Výbor pro vo-
jenské požadavky na podporu poskyтова-
nou hostitelskou zemí**“, jehož hlavním úko-
lem je zpracování návrhů na řešení úkolů
vyplývajících z dlouhodobého programu
výstavby ozbrojených sil NATO a taktéž
z koncepce posilování amerických ozbroje-
ných sil v Evropě. Tyto úkoly souvisí se-
jména s přípravou vykládacích kapacit při-
stavů, skladů pro uložení bojové techniky
a výzbroje, prostředků pro přepravu osob,
materiálu apod.

Křížové zásobování je označení pro po-
skytování týlových služeb navzájem mezi
pozemním vojskem ozbrojených sil člen-
ských zemí NATO na základě vládních do-
hod, nebo dohod mezi řídícími štáby ozbro-
jených sil členských zemí.

Jako **týlová součinnost** je označována
dvoustranná spolupráce ozbrojených sil
NATO v oblasti týlového zabezpečení. Za-
hrnuje smlouvy a opatření, které ozbroje-
ným silám jednoho státu umožňují využí-
vat podpory ozbrojených sil jiného státu.
Tyto smlouvy se vztahují především na
vzájemnou součinnost a podporu při budo-
vání skladů pro bojovou techniku, municí
a materiál, při technickém zabezpečení
tanků, BVP a OT, společném užívání sklá-
dů pohonných hmot na území NSR a zdra-
votnické zabezpečení.

Výsledkem společného úsilí členských
států NATO v oblasti materiálního technic-
kého zabezpečení byly vypracovány obec-
né zásady organizace týlového zabezpečení.
Nesložitéjším problémem však zůstává
otázka včasného vytváření zásob bojové
techniky, výzbroje a materiálu pro pod-
mínky dlouhotrvajícího ozbrojeného kon-
fliktu. Evropské členské země NATO mají
v současné době ve svých skladech záso-
by postačující k vedení bojové činnosti po
dobu 30 dnů, ve skladech amerického po-
zemního vojska jsou zásoby umožňující ve-
dení bojové činnosti po dobu 2 měsíců.

Zdokonalování systému týlového zabez-
pečení jak spojeneckých, tak i národních
ozbrojených sil se uskutečňuje zkvalitňo-
váním organizační struktury především
operačního a vojskového týlu pozemního
vojska, standardizací výzbroje a bojové
techniky a včasným vytvářením zásob pro-
středků materiálního a technického za-
bezpečení.

Podle názoru týlových odborníků NATO
musí organizační struktura spojeneckého
týlu zabezpečovat:

- **v mírových podmínkách** stálou bojo-
vou pohotovost týlových útvarů a jedno-
tek,

— v období zostření mezinárodní situace organizovaný přechod týlových orgánů z mírového na válečný stav,

— v průběhu války centralizované, operativní a pružné řízení týlových útvarů a jednotek, zásobování svazků, útvarů a jednotek materiálem nezbytným k vedení bojové činnosti.

Týl spojeneckých ozbrojených sil v současné době představuje mnohonárodní správní orgán se složitým systémem materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení, který je budován s využitím národních zdrojů členských zemí NATO. Značný důraz se klade na integraci základních sfér působnosti týlu především v centralizovaném zásobování vojsk. K tomuto účelu jsou na středoevropském válečném frontě budovány společný produktovodní systém NATO a Úřad pro zásobování náhradními díly, technické zabezpečení a opravy. Zvláštní pozornost je věnována také otázkám technického zabezpečení značně různorodé techniky a výzbroje zavedené v ozbrojených silách jednotlivých členských zemí. Tento problém se v současné době řeší standardizací a unifikací, jejichž důsledným plněním by se zvýšily bojové možnosti spojeneckých ozbrojených sil přibližně o 30 % a podstatně by se snížily ztráty na přípravu techniky k bojovému použití.

Jedním z nevyřešených problémů je též otázka „dvojího podřízení týlových orgánů“. Problém tkví v tom, že zásobování spojeneckých ozbrojených sil je organizováno na základě národní odpovědnosti za týlové zabezpečení vojsk předaných do podřízenosti spojeneckých ozbrojených sil, avšak předání sil a prostředků národního týlu do operační podřízenosti NATO se nepředpokládá dokonce ani v případě války. Ty zůstávají pod národním velením a odpovídají za zásobování svých vojsk předaných do podřízenosti spojeneckých ozbrojených sil.

Spojenecké i národní týlové orgány se rozmísťují jak v komunikační, tak i bojové

zóně. V bojové zóně jsou rozmístěny zálohy, speciální vojska, základny letectva a námořnictva, týlové útvary a jednotky, ústřední i regionální sklady se zásobami techniky a materiálu. Do prostoru bojové zóny bude dopravován z USA, Velké Británie, Kanady a některých jiných členských zemí NATO materiál a technika k zabezpečení bojové činnosti vojsk. Za nejvhodnější místa ke skladování těchto prostředků považují týloví specialisté NATO především námořní a letecké základny.

V době ozbrojeného konfliktu, kdy mohou být zásoby materiálního a technického zabezpečení uložené ve skladech na středoevropském válečném frontě čištěně nebo úplně zničeny, předpokládá se jejich další doplňování ze zámoří, především z USA a Kanady strategickou vzdušnou a námořní přepravou. Podle výpočtů týlových odborníků bude třeba celkem přepravit 1,5 mil. osob, přibližně 12 mil. tun výzbroje a materiálu a více než 12 mil. tun pohonných hmot. Při cvičeních ozbrojených sil NATO se procvičují úkoly uvedení týlových útvarů a jednotek do plné bojové pohotovosti v krátkých časových lhůtách, zabezpečení strategické přepravy vojsk a materiálu, úkoly materiálního a technického zabezpečení a centralizovaného řízení týlu, které se co nejvíce přibližují válečným podmínkám.

Avšak přesto, že byla v posledních letech činnost týlových orgánů podrobena reorganizaci a zvýšila se jejich mobilita, může se existující systém týlového zabezpečení ukázat jako málo efektivní. Již v prvním období ozbrojeného konfliktu by byla zničena značná část zásob, ekonomika členských zemí NATO narušena, přeprava vojsk a materiálu ze zámoří znesnadněna. Jak uvádějí vojenští odborníci NATO, problémy vzniklé v týlovém zabezpečení, zejména složitost jeho mechanismu, najde své řešení zřejmě v rozšíření pravomoci velení NATO v oblasti týlu a v jeho další integraci.

Centralizované systémy týlového zabezpečení spojeneckých ozbrojených sil NATO

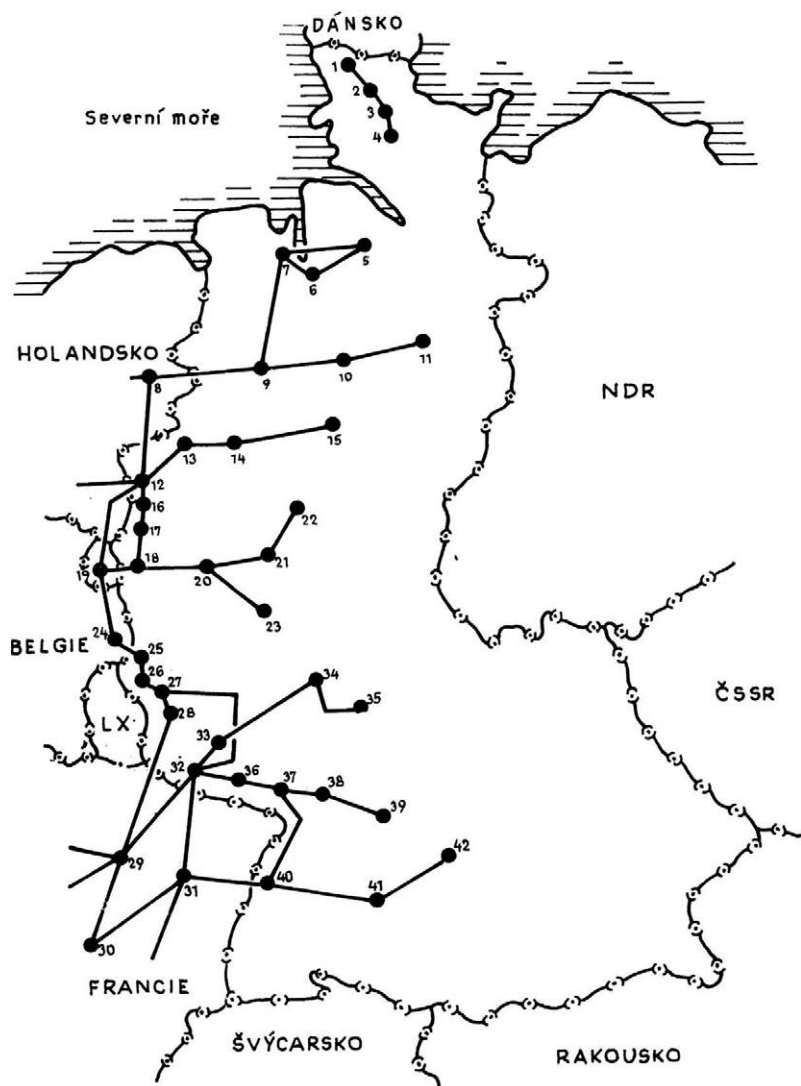
Produktovodní systém NATO

Výstavba produktovodního systému NATO ve střední Evropě (CEPS (Central Europe Pipeline System)) byla zahájena před více než dvaceti lety. Na jeho výstavbě se podílejí NSR, Belgie, Holandsko, Lucembursko a Francie.

Systém tvoří síť produktovodů v délce 7000 km, 109 velkých přečerpávacích nádrží a 55 nádrží o celkové kapacitě 14 mi-

liónů m³. Na území NSR bylo do současné doby vybudováno 2560 km produktovodů, 28 velkých nádrží o celkové kapacitě 873 tisíc m³ a 41 přečerpávacích stanic. Systém je propojen s přístavními přečerpávacími stanicemi a rafinériemi ropy v těchto státech. Trasa produktovodního systému NATO na území NSR — viz obr.

V současné době přepravuje síť produktovodů čtyři základní druhy pohonných

LEGENDA:

—●— - Cisternový sklad v potrubním systému

Obr.

hmot: letecké pohonné hmoty F-35, F-40, pohonné hmoty pro vozidla F-46 (benzín) a F-54 (nafta). Systém umožňuje přepravu PHM několika druhů různými směry na různá odběrná místa při zachování vysoké kvality pohonných hmot.

Provoz systému zabezpečuje stálá pracovní skupina CEOA (Central Europe Operating Agency) se sídlem v Bad Godesbergu. Skupinu řídí výbor pro produktovody CEPO (Central Europe Pipeline Office), který je vojenskou částí řídicích orgánů NATO, a výbor CEPPC (Central Europe Pipeline Policy Committee), který odpovídá za finanční, hospodářské a personální otázky celého systému. Oba výbory, v nichž jsou zastoupeny USA, NSR, Velká Británie, Belgie, Holandsko, Lucembursko, Kanada a Francie, se scházejí k pravidelným poradám.

Úřad pro zásobování náhradními díly, technické zabezpečení a opravy

Technické zabezpečení, opravy výzbroje a bojové techniky organizují a řídí tylové orgány ozbrojených sil jednotlivých členských zemí NATO na národní úrovni.

V současné době je v některých armádách členských zemí NATO zavedena výzbroj, pro kterou nemají k dispozici vlastní oprávněnou základnu. Tím vznikla v rámci NATO potřeba centralizovaného řízení zásobování náhradními díly a oprav. K řešení tohoto úkolu byl v Keppellenu (Lucembursko) zřízen „Úřad pro zásobování náhradními díly, technické zabezpečení a opravy“.

Členy úřadu jsou všechny členské země NATO s výjimkou Islandu. V době míru je úřad podřízen Vojenskému výboru NATO. V jeho čele je generální sekretář, kterému jsou podřízeny čtyři správy: personální a administrativní, finanční, materiálně technického zabezpečení, nákupu techniky a dokumentace. Úřadu jsou také podřízena dvě střediska zásobování: „severní“ v Keppellenu (Lucembursko) a „jižní“ v Taranthu (Itálie).

V jeho působnosti je:

- evidovat a třídit požadavky od ozbrojených sil členských států NATO na náhradní díly, zařízení a opravy,
- nakupovat a dodávat ozbrojeným silám NATO požadované náhradní díly a zařízení a udržovat ve skladech nevyhnutelnou zásobu,
- uzavírat smlouvy s průmyslovými podniky o opravách techniky a kontrolovat jejich splnění,
- zajišťovat obsluhu a opravy některých druhů výzbroje vlastními specialisty,

Na území NSR odpovídá za bezporuchový provoz a ochranu systému společnost pro řízení produktovodů FBG (Fernleitungs-Betriebsgesellschaft m. b. H.), která je přímo podřízena ministerstvu obrany a skupině CEOA.

Provoz produktovodu zajišťuje celkem sedm speciálních ženíjních útvarů, které podléhají pozemnímu vojsku jednotlivých zemí NATO, na jejichž území je rozvinut systém produktovodů.

V příštím období má být produktovodní systém rozšířen především v bojové zóně a adaptován pro vyvedení tylových prostorů všech armádních sborů. Současně se plánuje příčné propojení a napojení dalších cisternových skladů a rafinérií s cílem snížit poruchovost potrubní sítě a zvýšit přívod pohonných hmot.

— zajišťovat technické konzultace a dokumentaci k jednotlivým druhům a systémům výzbroje.

Úřad má asi 900 osob. V současné době zajišťuje zásobování náhradními díly, technické zabezpečení a opravy těchto druhů výzbroje: PLRS Nike Hercules a Hawk, RS Lance, PTRS Tow, automatizovaného systému řízení a uvádění PVO NATO Nadge, letounů F-104, leteckých raket Side-winder a Bullpup, námořních torpéd Mk-37 a Mk-44, houfnic FH-70, elektronického vybavení radiolokátorů, systémů řízení a spojení, kryptografického vybavení a řady jiných. Zkoumají se také možnosti technického zabezpečení a oprav protizemních RS AGM-65G Maverick, palubního vybavení letounů E-3A, námořních torpéd Mk-46 a samohybných houfnic SP-70.

Tyto úkoly plní řada podniků a firem, úřad má registrovaných asi 1400 západoevropských firem, které se přímo podílejí na výrobě těchto druhů výzbroje a mají k dispozici odpovídající výrobní základnu a kvalifikované specialisty.

Dodávky náhradních dílů se po obdržení spěšné objednávky realizují během 8 hodin, všechny ostatní do 4 dnů.

Úřad pro zásobování náhradními díly, technické zabezpečení a opravy je jedním z důležitých orgánů spojeneckého týlu ozbrojených sil NATO. Centralizovaně zabezpečuje vojska potřebným materiálem jak v míru, tak i za války. Při cvičeních nebo po vyhlášení zvýšeného poplachu se úřad bezprostředně podřizuje Vrchnímu velitelství spojeneckých ozbrojených sil v Evropě.